

he van Plinius oock verskerkt wouf. Want hij seyd al- dus: Alsne maect den burch weets/ ende verlaagt het on- gedieete wt het ingewant ofte derven.

BIIVOEGSEL.

Zec- Alsene. Met de gedaente van dat cruydt dat ons Do- donæus hier voor Zec- Alsene siet/ wortet een ander die- gelijcke cruydt van Lobel beschreuen / ende genoot Ponticum

Geslachten van Zec- Alsene. Clusius beschijft twee soorten van Zec- Alsene/ heel beschreuen van maer anderen.

Zec- Alsene van Dioscorides met gedaente van gemeyn Cy- pres-cruyds Lobel beschijft dit cruydteck en noemt dat in La- tijn Scrophularia Diocoridis Abrotani semina facie: het welcke/ gemenet dat het van gedaente het Cypres-cruyt heel gelijc is/

Ookienijcke Cleve Alsene. Op de heubtelkens van Os- fentrich ontrent Dieren/waer een soone da Alsene die gemeen- lijck enen Steel doortringt/enen hoer booge somwijle oock

Wlandische Alsene van Egypten genoemt Lobel schijft dat de Alsene van Egypten/ de gedaente van Poliptrichon hebben/

Namen. Alsene wort oock int hoochduytsch Elz. genoemt. Absinthium Scrophium wortt genoemt van een cleyne Griec-ys- landeken het welcke heel doer/ drooch ende stevnachtich zijnde/

Aert. De Zec- Alsene is een weynich oncrachtiger int subtyl ofte dun makent/ herwaermen ende droogen: maer sij en is niet soo heet als de Aertoon/ nochtans heeter dan de gemeene Als- fene/ soo Lobel betuygt.

Hindernisse. De Zec- Alsene is de mage seer hinderlicke/ mit- datse met de bitterheit eenige sauticheyt heeft: oock eenighe sijnemittrechingen/ al is die seer cleyne.

HET V. CAPITTEL.

Van de Dyeemde ende Wasfaert- Alsenen.

Geslachten.

Der zijn noch sommighe Wasfaert ofte onrechte soorten van Alsene/ die niet sonder reden Dyeem- de Alsenen genoemt mogen worden.

1. Het eerste onder dese geslachten is dat cruyt dat van de Switser Weis Kraut genoemt wort: Dit is heel sacht int aentasten/ ende bynae wollachtich/ wittachtich/ ende de Zec- Alsene heel ghelijck/ maer nochtans bitter/

2. Het ander geslachte van Dyeemde Alsene/ is van Bladeren/ Steelen/ ende Bloemen de gemeene Dyeel- dige Alsene heel gelijck/ dan het en heeft geen reuck noch smaech: waer van het sijnen naem oock houdt.

Alsene sonder reuck en smaechte.

3. Het derde geslachte is bynae een ghelwas dat van twee/ te weten Labendel ende Alsene/ by een geraept oft gemenet schijnt te wesen. Het heeft veel steelkens/ teer/ dun- houtachtich en in veele tarchens als wiercken verhepdt: om de welke Bloemkens boort comen als die van Alsene ofte Hysboet. Sinne Bladeren sijn lancachtich/ grysachtich/ als die van Labendel/ somwijlen oock in sommighe deelen geloven. Doorts dit ghelwas/ door sijnen niet heel ontscheyliche reuck/ is de Labendel niet al ongelijck.

4. Dan dese drey geslachten sijn vassijche ende geensins op- rechte soorten van Alsene.

5. Plaetse. 1. Het eerste geslachte waer ghemeenlic in dat deel van Wancherich dat Walops heet ontrent de stad Sedun/ op de lochtige ende heerachtige berchshens ofte heubtelkens.

2. In wat landen of in wat plaetsen dit tweede ghe- was gaerne ofte gemerlijcken groeyt/ en hebbe ick noch niet comen vernemen: dan ick hebbe dat in de hoden van sommighe Aeffhebers alleen gevonden.

3. Aen den Zeeant/ bysonderlic ontrent den In- ham ofte Zee van Venetien waer het derde geslachte van selsa: het aerdt en groeyt seer lichtelijck in de hoven/ ende verdraecht de koude tamelijcken wel.

4. Tije. Het eerste geslachte van dese Dyeemde Alsenen bloeyt eerst int laetste van den Sommer/ oft ontrent den Herfst. De andere twee houden by- nae den selven tijt/ oft bloeyen wat vroeger.

5. Namen. 1. Het eerste geslachte wortt van Conra- dus Gesnerus Scrophium semina genoemt / dat is Zec- Alsene wistker: die oock schijft dat het in Switserland gemeenlic Weis Kraut genoemt wort.

Alsene met smalle bladerey.

Sev kacckey bay Alsene met smalle bladerey.

2. Het andere geslachte wortt met recht Inodorum, In- spidum ende Fatuum Absinthium int Latijn genoemt/ dat is in Duytsch Alsene sonder reuck en smaech.

3. Het derde geslachte wortt Angustifolium int La- tijn genoemt: dat is Alsene met smalle ofte langwoyighe dunne bladeren: sommighe heeten dat Lavandula flore Absinthii, dat is Labendel met bloemen van Alsene: som- mige andere Artemisia marina ofte Zec- Hysboet: Hoe wel dat sij bekennen moeten dat het van Bloemen de Al- sene meer dan de Hysboet gelijck is. Sij missen ende dwa- len seer die dat Santonicum noemen: noch grooter on- ghelijck hebben die gene die dat booy Scrophium hou- den.

4. Aert ende Crachten. 1. Dit cruydt/ dat is het eerste geslachte van de Wasfaert Alsenen/ is een weynichs- tich heet ende drooch van aert.

2. De tweede Wasfaert- Alsene/ gelijck sij sonder reuck ende smaech is/ soo cammen in heur ooc dies te min eenighe warmte/ ende noch veel minder eenighe af- jagende ofte sijnverende cracht vernemen. Ende men moet seer naer-

stelijcken toe sien datmen (in dient doer/ eenich onghel- erghens bij de oepichte Alsene ghebonden waer) dat selve booy de rechte Alsene niet en bergadere: Om dat te bere- hoeden/ moetmen den reucke ende oock den smaech te bate nemen/ soo wannemeren de Alsene plucken ofte be- gadereen wil.

3. Alsene met bladeren van Labendel/ is heet ende drooch/ maer nochtans niet geweldichlijcken seer: im- mers veel milder dan de oepichte Alsene/ oft oock de La- bendel.

4. Hindernisse. Hoe wel dese cruyden van heur selven niet schadelijck en sijn/ nochtans moet men wel toe sien datmense booy de oepichte Alsenen niet en ghebruycke: want sij en sijn daer mede geensins van crachten te be- gelijcken: ende souden ons voornemen dickewijls heles- ren door heure onsterckheyt/ ende ons hope gansschelijck bedriegen.

BIIVOEGSEL.

Namen van de Dyeemde Alsenen. Ghelijck Weiskraut in Switserland genoemt wortt die wollachtige Alsene die van Dodonæus booy de eerste van de Dyeemde Alsenen geheet is/ soo wortt de Alsene in meest alle de plaetsen van Italien Ec- ba bianca, dat is Wikroyt/ geheeten.

Maer de figure van die Alsene die welke hier Alsene sonder reuck oft smaech genoemt wortt/ in Latijn Absinthium inodorum & inspidum, hoe wel sij dat voornoemde cruydt gelijck is/ nochtans soo wortt sij van Clusius in het 33 capittel/ gestelt booy de gelijckenisse van Hysboet met smalle bladeren: en dat alleen om de groote gemeenschap van gedaente die tusschen dat cruydt en onse voornoemde Alsene is. Om die selve oorzake dient die selve figure ooc om Lobels Aertoon sonder reuck te beschijben. Maer het recht beschijl can men wt de beschij- binghe beter bemerken: Ende hoden dien soo comen en moes- ten de beschreuen deelen het booyde onderschil geben: hee- welke met eenre drey in die yente niet wel geschieden can.

Het cruydt dat van Dodonæus Absinthium angustifolium ge- noemt is/ oft Lauenel met bloemen van Alsene, dat wortt van Joachimus Camerarius Absinthium Lanfolium marium aro- matico odore genoemt: die oock seer verwondert is/ waerom Dodonæus dat selve cruyt dien naem gegeven heeft.